

Pedagogika Friedricha Fröbela jako sposób kształtowania kompetencji kluczowych w przedszkolu

Dzieci i zegarki nie mogą być nakręcane.
Trzeba im także pozwolić chodzić

Friedrich Fröbel

Zapraszamy Państwa, do zapoznania się z zasadami pedagogiki **fröblowskiej jako sposobu kształtowania kompetencji kluczowych w przedszkolu.**

Friedrich Fröbel jest autorem systemu metodycznego opartego na **zabawowej i zajęciowej samodzielności oraz aktywności dziecięcej.** Ten wybitny niemiecki pedagog, architekt i miłośnik przyrody żył w latach (1772-1852). Nazywany jest ojcem nowożytnego systemu wychowania przedszkolnego nazywanego fröblizmem. **Friedrich Fröbel** (w państwie pruskim) stał się inicjatorem placówek edukacyjnych dla najmłodszych dzieci w wieku od trzech do sześciu lat- tzw. „ogrodów dziecięcych” (niem. Kindergarten)¹.

Koncepcja filozofii wychowania **Friedricha Fröbela**, powstała pod wpływem założeń teorii Johanna Heinricha Pestalozziego (1746-1827), szwajcarskiego pedagoga i autora pierwszej teorii nauczania początkowego, nazywanego ojcem szkoły ludowej.

Koncepcja filozofii **Friedricha Fröbela** odnosi się do trzech głównych idei:

- **jedności wszechświata**
- **szacunku dla dziecka i jego indywidualności**
- **znaczenia zabawy w rozwoju dziecka**

Według **Friedricha Fröbela** wychowanie i nauczanie powinno integrować elementarne siły:

- **głowy**
- **serca**
- **roзумu**

¹ K. Dryjas, M. Jas, *Wspomaganie przedszkoli w rozwijaniu u dzieci kompetencji kluczowych*, Materiały pomocnicze. Ośrodka Rozwoju Edukacji, Warszawa 2017, s. 196.

Friedricha Fröbl uznał, że podstawową formą aktywności dziecka jest odpowiednio zorganizowana zabawa.

Zaproponował odpowiednie środki dydaktyczne, które nazwał „darami” oraz odpowiednie do nich metody i formy pracy z dziećmi. W organizowanych „ogrodach dziecięcych” uwzględniał podstawowe zasady dydaktyczne:

- *poglądowości**
- * aktywności**
- *dostępności**
- *systematyczności**
- * logicznej kolejności²**

Wprowadził prace ręczne, zajęcia służące rozwojowi kreatywności oraz zdolności manualnych u dzieci, m.in. przez:

- a. nakłuwanie,** za pomocą igły i filcowej podkładki dzieci wykłuwają wzory w papierze, w ten sposób doskonalą swoją koordynację wzrokowo-ruchową, uczą się wytrwałości i koncentracji uwagi;
- b. składanie papieru,** dzieci składają starannie papier ćwicząc całą motorykę i rozwijając własną fantazję;
- c. przeplatanie:** dzieci za pomocą specjalnego szydła przeplatają przygotowane kolorowe, wąskie paseczki papieru pomiędzy nacięciami w papierowych matach;
- d. tworzenie ornamentów:** dzieci wykonują symetryczne kompozycje na zwykłej kartce papieru w kratkę, za pomocą ołówka.

Zadania nauczyciela w pedagogice Friedricha Fröbla:

- **stwarzanie dzieciom jak najwięcej doświadczeń-** (ważna jest samodzielność dziecka w działaniu i dochodzeniu do wiedzy),
- **oddziaływanie wychowawcze** poprzez odpowiednie

² Tamże.

organizowanie środowiska i stwarzanie warunków do poznawania otaczającego świata,

- **wybór odpowiednich zabawek dla dzieci–„ darów”**, przedmiotów kształcących i rozwijających umiejętności dzieci, które trzeba szanować i o które trzeba się troszczyć.

Friedrich Fröbel wyróżnił trzy dary – odpowiednie dla trzech okresów przedszkolnych dzieci:

I okres, w którym dzieci otrzymują **piłkę jako kulę**

II okres, w którym dzieci otrzymują **walec**

III okres, w którym dzieci otrzymują **klocki w kształcie sześciianu³**

Zajęcia dydaktyczne w przedszkolach odbywają się:

- a. w „porannym kole” - w poszczególne dni realizowane są różne rodzaje treści dydaktycznych (aktywność językowa, artystyczna, matematyczna, przyrodnicza i ekologiczna, ruchowa, zdrowotna)**
- b. w czasie aktywności w grupach zabawowo- , zadaniowych, które odbywają się po zajęciach w porannym kole**
- c. praca w grupach odbywa się w zorganizowanych kąciakach:**

- kącik darów, w którym znajduje się 14 drewnianych pudełek oraz siatka geometryczna. Zestaw podstawowy „darów”, tworzą ułożone w zestawy materiały: wełniane piłki, drewniane klocki w kształcie sześciianów, walców, graniastosłupów. Zestaw rozszerzony wzbogacony był o mozaiki, patyczki, pierścienie i punkty,

-kącik twórczy, wyposażony został w materiały plastyczne, rekwizyty teatralne, matryce i materiały do działań plastyczno-konstrukcyjnych, instrumenty muzyczne, magnetofon, słuchawki, płytotekę, plansze, ilustracje itp.,

³ Tamże, s. 197.

- **kącik badawczy**, zaopatrzony w przyrządy i pojemniki (menzurki, butelki, słoiki o różnej pojemności, pojemniki z piaskiem i wodą, lejki itp.), przyrządy miernicze (linijki, miary krawieckie, poziomice, wagi, termometry itp.), sprzęty i urządzenia (mikroskop, lupa, kompas, kalkulator, lornetka itp.),

- **kącik gospodarczy**, w którym znajduje się **ogródek** wyposażony w zioła, rośliny, narzędzia ogrodowe, akcesoria ogrodnika oraz **kuchni**, wyposażonej w naczynia i przyprawy kuchenne, przetwory, akcesoria ochronne i porządkowe (fartuszki, rękawice, ceraty, podkładki na stół, ściereczki, zmiotkę, szufelkę itp.)⁴.

W pedagogice **Friedricha Fröbela**, duży nacisk kładzie się na:

**rzeczywisty kontakt dziecka z przyrodą (uczenie się w terenie)
i z pracami domowymi.**

Dzieci podczas pracy w plenerze i w kuchni, prowadzą rozmowy, śpiewają, recytują wierszyki i są aktywne ruchowo.

Należy pamiętać o tym że,

***grupa dzieci pracuje w przedszkolu przez cały tydzień w tym samym składzie,**

***jest to działanie celowe, ukierunkowane na rozwijanie u dzieci wiedzy, umiejętności i postaw z zakresu kompetencji społecznych,**

***praca w grupach odbywa się metodą stacijną – grupy w ciągu kolejnych dni przechodzą do kolejnych kącików⁵.**

Więcej na temat koncepcji Friedricha Fröbela znajdziemy na stronie www.froebel.pl

⁴ Tamże, s. 198.

⁵ Tamże, s. 198-199.